

TISKOVÁ ZPRÁVA

Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologický ústav AV ČR

V Holešovičkách 41, Praha 8
Tel./fax: 286 840 129, 130
E-mail: horakova@soc.cas.cz

Zájem obyvatel ČR o práci v zahraničí

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2003</i>
Otázky:	<i>eu.81, eu.82, eu.83, eu.84, eu.88</i>
Termín terénního šetření:	<i>19. - 26. 5. 2003</i>
Počet respondentů:	<i>1048</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>30. 7. 2003</i>
Kód tiskové informace:	<i>eu30730</i>
Autor výzkumu:	<i>RNDr. Milan Jeřábek, PhD.¹</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

V květnovém šetření CVVM realizovaném v rámci projektu Naše společnost 2003 jsme mimo jiné věnovali pozornost otázkám práce českých občanů v zahraničí.

V úvodu celého bloku byla respondentům položena otázka, zda by měli zájem v zahraničí pracovat².

Tabulka 1 : Zájem o práci v zahraničí (v %)

Ano	6
Ne	62
Netýká se	24
Neví	8

Jak ukazují výsledky zachycené v tabulce 1, uvažuje v současné době o práci v cizině 6 % českých občanů. Téměř polovina z nich jsou mladí lidé ve věku mezi 15 a 19 lety (45 %). Z hlediska profesního zařazení převažují studenti (tvoří 48 % všech respondentů, kteří uvedli, že uvažují o odchodu za prací do zahraničí). O práci v cizině častěji uvažují častěji muži než ženy (66 % : 34 %), dále lidé, kteří nemají nezaopatřené děti (ti tvoří 83 % všech dotázaných, kteří na položenou otázku odpověděli kladně), respondenti žijící bez partnera (81 %) a lidé svobodní (76 %).

¹ Autor výzkumu RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D. je vědeckým pracovníkem výzkumného oddělení České pohraničí Sociologického ústavu AV ČR. Výzkum byl podporován projektem GA ČR č. 205/02/0321 „Pracovně podmíněné migrace jako součást mezinárodního (přeshraničního) trhu práce Česka v kontextu evropské integrace“ ve spolupráci s výzkumnými týmy Západočeské univerzity v Plzni, Univerzity Karlovy v Praze, Masarykovy univerzity v Brně a Ostravské univerzity v Ostravě.

² Otázka: „Uvažujete o tom, že odejdete za prací do zahraničí?“

V květnu 2001 byla v rámci šetření CVVM respondentům položena otázka na stejné téma, ovšem jiného znění: „Uvažujete Vy osobně o tom, že odejdete za prací do zahraničí před vstupem ČR do EU?“ Tehdy uvedlo 84 % respondentů, že o podobném krok vůbec neuvažuje a 16 % dotázaných zvolilo některou z těchto možností: „ano, vyřizuji potřebné formality“, „chci hledat práci v průběhu nejbližších měsíců“ nebo „chci hledat práci v průběhu nejbližších roků“. Ze vzájemného srovnání výsledků obou šetření tak vyplývá, že přes blížící se vstup naší země do EU, zájem občanů České republiky o práci v zahraničí oproti situaci před dvěma lety poklesl.

Dále nás zajímalo, v jakém časovém horizontu se hodlají respondenti do zahraničí za prací vydat³. Zde je třeba zdůraznit, že na otázku odpovídalo jen necelých 6 % ze všech dotázaných občanů ČR, tj. 58 respondentů, kteří v předcházející otázce uvedli, že o práci v zahraničí uvažují. Jejich odpovědi zachycuje následující tabulka.

Tabulka 2: Kdy chtějí respondenti odejít za prací do zahraničí (v %; N = 58)

Do půl roku	7
Do jednoho roku	12
Později	71
Neví	10

Zájemcům o práci v zahraničí byla dále položena otázka, jakou zemi by si chtěli pro práci vybrat⁴. Jednalo se o otevřenou otázku a opět na ni odpovídali jen ti respondenti, kteří o práci v zahraničí uvažují.

Tabulka 3: V jaké zemi chtějí respondenti pracovat (v %; N = 58)

Německo	23
Spojené státy americké	21
Velká Británie	11
Kanada	5
Další země (např. Rakousko, Itálie, Španělsko)	23
Neví, odmítl odpovědět	17

Čeští občané zvažující možnost odejít za prací do zahraničí si jako cíl své cesty chtějí nejčastěji zvolit Německo, Spojené státy americké, Velkou Británii či Kanadu. Další země se v odpovědích respondentů vyskytovaly méně často (četnost jejich výskytu nepřekročila 4 %) .

Další otevřená otázka položená pouze respondentům, kteří uvažují o možnosti odejít za prací do zahraničí, měla následující znění: „Podnikáte konkrétní kroky k získání práce v zahraničí? Pokud ano, jaké?“ Odpovědi respondentů na tuto otázku byly dodatečně zakódovány a výsledky shrnuje tabulka 4.

³ Otázka: „Kdy byste chtěl tento záměr uskutečnit“

⁴ Otázka: „V jaké zemi chcete pracovat?“

Tabulka 4: Kroky k získání práce v zahraničí (v %; N = 58)

Nepodniká nic	63
Zkouší najít práci s pomocí přátel, známých	5
Sbírá informace	4
Pokouší se využít nabídku pracovních příležitostí nebo kontaktů v rámci školy (studenti) či instituce, kde je zaměstnán	4
Hledá práci přes inzeráty	2
Kontaktoval zprostředkovatelskou agenturu	2
Kontaktoval cizí zastupitelský úřad	2
Jiná odpověď	18

Pouze více jak třetina respondentů, kteří uvažují o odchodu za prací do zahraničí, již k uskutečnění svého záměru podniká nějaké konkrétní kroky. Zbývající dvě třetiny občanů ČR zvažujících možnost pracovat za hranicemi naší země, pro realizaci tohoto záměru zatím nepodniká nic.

Všichni respondenti se vyjadřovali k otázce, zda vstup naší země do EU jejich zájem o práci v zahraničí změní⁵ (viz tabulka 5).

Tabulka 5: Změna zájmu o práci v zahraničí po vstupu ČR do EU (v %)

Ano	6
Ne	55
Netýká se	25
Neví	14

U této otázky se výrazně lišily odpovědi respondentů, kteří už v současné době o práci v zahraničí uvažují, a respondentů, kteří dosud tuto možnost nezvažovali. Vstup ČR do Evropské unie změní zájem o práci v zahraničí u více jak třetiny dotázaných, kteří již o této možnosti uvažují (36%) a u 58% těchto respondentů přistoupení k EU jejich rozhodnutí neovlivní. Ostatní respondenti zvažující možnost odejít za prací do zahraničí na tuto otázku nedokázali odpovědět (6 %).

Změnu svého postoje ale zároveň připouští pouhá 3% respondentů, kteří se možností pracovat v cizině dosud nezabývali. Více jak tři čtvrtiny z nich náš vstup do EU v této oblasti nijak neovlivní (78%) a dalších 19% z nich zvolilo možnost „neví“ nebo „netýká se“.

⁵ Otázka: „Změní se Váš zájem o práci v zahraničí po vstupu ČR do Evropské unie?“